

Озеран А.В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

АНАЛИЗ ПОЛЕЗНОСТИ ИНФОРМАЦИИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ ДЛЯ ПРИНЯТИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ

Аннотация

В статье обобщены результаты анкетирования составителей и пользователей финансовой отчетности относительно полезности информации финансовой отчетности. Доказано, что финансовая отчетность, вместе с Отчетом руководства, являются важнейшими источниками финансовой информации. При этом ключевую роль для принятия решений играют Баланс и Отчет о финансовых результатах. Основными показателями отчетности участники опроса находят показатели, основанные на Отчете о финансовых результатах: операционную и чистую прибыль, показатели рентабельности. Опрос выявил, что основные мероприятия по повышению полезности финансовой отчетности заключаются в обеспечении стабильности стандартов бухгалтерского учета и усилении сопоставимости показателей отчетности.

Ключевые слова: метод анкетирования, полезность информации, потребности пользователей, управленческие решения, финансовая отчетность.

Ozeran A.V.

Vadym Hetman National Economic University

ANALYSIS OF USEFULNESS OF INFORMATION OF FINANCIAL REPORTING FOR MANAGEMENT DECISION MAKING

Summary

The paper summarizes the results of the survey preparers and users of financial statements regarding the usefulness of financial reporting information. It is proved that the financial statements, together with the management report, are major sources of financial information. The greatest benefit for management decision-making play Balance Sheet and Income Statement. Key indicators of respondents reporting figures are based on the Income Statement: Operating and net income profitability. The survey revealed that the main measures to improve the usefulness of financial statements are to provide stability accounting standards and enhancing the comparability of reporting.

Keywords: survey method, usefulness of the information, the needs of users, management decision making, financial reporting.

УДК 005.931:33.021

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Орлова К.Є.

Житомирський державний технологічний університет

У статті визначено сутність зовнішнього середовища як невід'ємного компоненту функціонування будь-якого підприємства. Досліджено сучасні методики аналізу зовнішнього середовища підприємства. З'ясовано, що ключовим недоліком існуючих методик є використання експертних оцінок з метою характеристики ключових параметрів оточення. Запропоновано авторську методику аналізу характеру впливу зовнішнього середовища на діяльність промислових підприємств, що базується на критеріальних показниках. Визначено ключові параметри оцінки характеру впливу середовища на діяльність суб'єкта господарювання.

Ключові слова: зовнішнє середовище, нестабільність, промислове підприємство, аналіз, методика.

Постановка проблеми. Будь-яке підприємство як відкрита соціально-економічна система у процесі свого господарювання взаємодіє та знаходиться під впливом зовнішнього середовища. Варто відзначити, що перехід до ринкової моделі економічних відносин об'єктивно обумовив вагоме зростання ролі факторів зовнішнього оточення у характері протікання та результатах господарських процесів усіх суб'єктів економіки. Така ситуація обумовлена зростанням невизначеності та турбулентності середовища, що, у свою чергу, ускладнюється повною господарською самостійністю підприємств. Якщо за умов командно-адміністративної

економіки вплив факторів зовнішнього середовища значною мірою нівелювався центральним управлінням та застосуванням планових механізмів, то ринкові умови господарювання вимагають від менеджменту підприємств належно організованої взаємодії з оточенням. Така взаємодія включає в себе моніторинг стану та динаміки факторів зовнішнього середовища, розробку та впровадження господарських рішень, результатом яких є забезпечення реагування підприємства на зміни у середовищі з метою досягнення гомеостазу. Водночас, розробка та реалізація будь-яких господарських рішень потребують належного інформаційного забезпечення,

яке, в свою чергу, ґрунтується на результатах аналізу зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість проблем, пов'язаних із необхідністю забезпечення взаємодії підприємства з зовнішнім середовищем його функціонування, обумовила значний науковий інтерес до досліджуваного кола питань. Так, визначенню сутності та складу чинників зовнішнього середовища присвячено роботи таких науковців, як Т. Бейтмен, Л. Боссіді, М. Мескон, Ф. Фрай, О.Д. Хвостенко, Ф. Хедоурі, Р. Чаран та ін. Окремим аспектам аналізу зовнішнього середовища приділяли увагу дослідники Т.А. Гайдаєнко, О.В. Головень, І.Ш. Курбанов, А.П. Міщенко, М.Д. Мужилівський, Г.В. Осовська, Н.С. Скопенко, З.Є. Шершньова та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на вагомий науковий доробок у досліджуваній сфері, маємо зауважити, що більшість авторів основну увагу зосереджує на традиційних методиках аналізу зовнішнього середовища, які базуються на використанні експертних оцінок. Використання експертних оцінок, у свою чергу, вимагає залучення значної чисельності кваліфікованих спеціалістів для забезпечення об'єктивності отриманих оцінок факторів та впливу зовнішнього середовища. Зважаючи на той факт, що сучасні умови господарювання характеризуються значним загостренням конкурентної боротьби, формування таких експертних груп достатнього розміру виступає вагомою проблемою для кожного окремо взятого підприємства. Відтак, особливої актуальності набуває розробка та впровадження такої методики аналізу впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємства, яка б використовувала критеріальні показники та уможлиблювала процедуру аналізу для кожного суб'єкта господарювання. Важливість зазначених питань для забезпечення ефективності господарювання будь-якого підприємства обумовлює актуальність досліджень у визначеній сфері.

Мета статті. Основна мета статті полягає в узагальненні існуючих підходів до аналізу зовнішнього середовища діяльності підприємства, а також розробці авторської методики визначення характеру впливу середовища на діяльність підприємства, що базуватиметься на критеріальних показниках.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що будь-яке підприємство функціонує у межах певного середовища, яке включає сукупність факторів та чинників, що знаходяться поза межами впливу суб'єкта господарювання. У свою чергу, стан та динаміка зовнішнього середовища багато в чому визначають особливості господарських процесів підприємства, адже саме оточення виступає джерелом ресурсів для забезпечення діяльності підприємства, включає в себе ринки збуту продукції та послуг.

Отже, необхідність врахування стану та динаміки факторів зовнішнього середовища під час розробки та реалізації управлінських рішень не викликає жодних сумнівів, що, у свою чергу, актуалізує завдання, пов'язані із пошуком ефективного методичного забезпечення аналізу оточення.

Першочерговим завданням аналізу будь-якого економічного явища чи процесу є з'ясування його сутності, що забезпечить певне розуміння законів його розвитку. Складність досліджуваної економічної категорії зумовила значну кількість підходів до її тлумачення. Так, американський дослідник М. Мескон наводить таке визначення: «Зовнішнє середовище організації включає такі елементи, як споживачі, конкуренти, урядові установи, поставальники, фінансові організації та джерела трудо-

вих ресурсів, релевантні по відношенню до операцій організації» [5]. Таким чином, ми вважаємо, що автор використовує структурний підхід до аналізу сутності зовнішнього середовища.

Зарубіжні дослідники Т. Бейтмен та С. Снелл відзначають, що «зовнішнє середовище – це всі релевантні сили поза межами фірми. Під релевантними ми маємо на увазі фактори, яким менеджери мають приділяти увагу, щоб допомогти своїм організаціям ефективно конкурувати та виживати» [8, с. 56]. Вчені Ч. Хілл та Г. Джонс вважають, що «зовнішнє середовище – це економічні, глобальні, технологічні, демографічні, соціальні та політичні сили у широкому контексті, якими обмежені компанії та організації» [9, с. 69]. Таким чином, зазначені дослідники не лише надають визначення зовнішньому середовищу, але й надають характеристику його складовим.

Вітчизняний економіст О.А. Хвостенко вважає, що: «Зовнішнє середовище підприємства – це сукупність активно діючих суб'єктів і чинників, які знаходяться поза сферою безпосереднього контролю з боку керівництва підприємства і можуть впливати на стан його внутрішнього середовища» [7, с. 168]. Підхід наголошує на неможливості впливу підприємства на фактори оточення та на важливості врахування його характеристик у діяльності організації.

Отже, можемо дійти висновку, що загалом погляди науковців на сутність зовнішнього середовища збігаються. Погоджуємось з наведеними підходами та пропонуємо авторське визначення сутності зовнішнього середовища як сукупності суб'єктів господарювання, умов та факторів прямої і непрямої дії, що впливають на діяльність підприємства та визначають особливості його взаємодії із оточенням.

Аналіз зовнішнього середовища виступає інформаційною основою для обґрунтування господарських рішень. Відтак, виникає об'єктивна необхідність ефективної його організації. У свою чергу, одним з ключових питань, поставлених такою необхідністю, є раціональний вибір методу проведення досліджень. Сучасними теорією та практикою управління виділено наступні методи аналізу зовнішнього середовища: PEST-аналіз, SWOT-аналіз, ETOM-аналіз, QUEST-аналіз. Зупинимось більш детально на кожному з методів.

1. PEST-аналіз – метод аналізу середовища, що базується на експертній думці та проводиться з метою визначення та виявлення характеру впливу оточення на діяльність підприємства. PEST – це абревіатура чотирьох слів, що визначають фактори, за якими проводиться оцінка, а саме: політика (Policy), економіка (Economy), суспільство (Society), технологія (Technology). Існують і інші модифікації PEST-аналізу, що можуть включати також правовий, екологічний, ціннісний, етичний фактори, проте найбільш поширеним є застосування чотирикомпонентної моделі [10, с. 31].

Процедура проведення PEST-аналізу передбачає розподіл чинників оточення на чотири зазначених групи та виявлення характеру їх впливу для потреб обґрунтування господарських рішень. В результаті аналізу зазвичай представлено перелік факторів середовища, напрям або характер впливу кожного з чинників на діяльність підприємства, ймовірність реалізації фактора [1].

2. SWOT-аналіз – метод стратегічного аналізу, який включає оцінку як внутрішнього компоненту, так і зовнішнього. Аналізовані фактори групуються в чотири блоки: сильні сторони підприємства (Strengths), слабкі сторони підприємства

(Weaknesses), можливості, що надані середовищем (Opportunities), загрози, що надходять з оточення (Threats). В процесі аналізу для кожного чинника на основі експертної думки визначають його значимість, вплив на підприємство та напрям впливу, що у підсумку дає оцінку важливості конкретного фактора для даного підприємства. Результати аналізу узагальнюються у вигляді чотирипільної матриці, у кожному з полів котрої розглядаються всі сформовані комбінації чинників з урахуванням їх вагомості для підприємства [4, с. 32-33].

3. ETOM-аналіз (Environmental Threats and Opportunities Matrix – матриця загроз і можливостей зовнішнього оточення) – інструмент, що за своєю сутністю наближений до PEST-аналізу, проте має ряд особливостей: обмеження кількості факторів (найчастіше не більше 10-15 факторів); можливість використання стандартизованого переліку факторів, з якого експерт обирає найбільш вагомий за своїм судженням; надання кількісної оцінки впливу факторів.

Результатом ETOM-аналізу є побудова таблиці, що формується в результаті обробки та узагальнення експертних оцінок та містить, зазвичай, інформацію про три фактори з найвищими оцінками.

4. QUEST-аналіз (Quick Environmental Scanning Technique – техніка швидкісного сканування зовнішнього оточення) – передбачає визначення факторів оточення, ранжирування їх за ступенем значущості та обрання найбільш вагомих. Вибір здійснюється з врахуванням обмеження – зазвичай аналізується не більше п'яти факторів. Наступним етапом проводиться експертна оцінка ймовірності реалізації кожного фактору та аналіз взаємозв'язків між ними. Взаємозв'язок відображається або у вигляді бальної оцінки, або у вербальній формі. Результати представляються у матричній формі [2].

Отже, маємо відзначити, що усім розглянутим методикам аналізу притаманний один спільний недолік – використання експертної оцінки, що, у свою чергу, вимагає формування експертної групи належного кількісного та якісного складу. Така задача не завжди може бути реалізована на кожному окремо взятому підприємстві, у той час як будь-який суб'єкт господарювання перебуває під впливом зовнішнього середовища. Таким чином, орга-

нічно постає питання формування такої методики аналізу, яка буде ґрунтуватися на критеріальних показниках, доступних для розрахунку.

Варто відзначити, що окреслена проблема викликає науковий інтерес у вітчизняних дослідників. Так, авторські методики аналізу було запропоновано такими вченими, як О.В. Головень, В.В. Дорофеева, І.Ш. Курбанов, М.Д. Мужилівський, Н.С. Скопенко та ін. Проте, значна частина авторських методик також базується на використанні експертної думки. Водночас, маємо відмітити наявність методик, що не потребують експертних оцінок, зокрема, запропонованих науковцями М.Д. Мужилівським та О.Д. Головень [6, 3]. Варто відзначити, що відмітною рисою даних методик є застосування методів кореляційно-регресійного аналізу та розгляд окремих показників розвитку середовища. Так, вчений М.Д. Мужилівський пропонує оцінювати вплив середовища на діяльність суб'єктів господарювання за допомогою наступних показників: ВВП, обсяг реалізованої продукції промисловості, номінальні доходи населення, обсяг продукції сільськогосподарських підприємств. Водночас, методика не передбачає розрахунку комплексного показника, натомість визначається вплив кожного фактора на окремі показники діяльності підприємства [6].

Найбільш об'єктивною, вважаємо, є методика, запропонована автором О.В. Головень. Згідно з методикою, чинники оточення діляться на чотири групи: вплив технологій та постачальників, економічні фактори і конкуренція, соціально-культурні чинники, політико-законодавчі фактори. З використанням нейронних мереж дослідник формує моделі, які надають комплексну характеристику впливу середовища на діяльність підприємства [3]. Водночас, дана методика є складною за розрахунками, що звужує спектр можливостей до її використання.

Отже, з вищенаведеного логічно постає питання нагальності проблеми формування методики оцінки впливу середовища, яка б надала можливість кожному окремо взятому суб'єкту господарювання на основі доступної інформації визначити стан та характер впливу зовнішнього оточення. Зрозуміло, що точність та об'єктивність оцінки при використанні такої методики будуть певною мірою нижчі за відповідні характеристики при використанні традиційних методик, що використовують експертні оцінки, проте в умовах обмеженого доступу до інформації та необхідності врахування характеристик середовища при розробці стратегічних та тактичних рішень, така методика набуває значної ролі.

У межах авторської методики ми пропонуємо проводити оцінку середовища з точки зору його мінливості та ворожості щодо функціонування суб'єкта господарювання. Враховуючи вимогу доступності інформації, методика повинна ґрунтуватись на такому переліку індикаторів, які будуть відповідати критеріям репрезентативності, точності, релевантності, простоти розрахунку та доступності. На нашу думку, до системи індикаторів доцільно включати як макроекономічні показники, що будуть відображати збурення, які відбуваються у середовищі господарювання, так і мікроекономічні показники, що дозволять зробити висновки про силу та напрям впливу оточення на діяльність певного суб'єкта господарювання. В цілому, методика оцінки зовнішнього середовища на основі індикаторів передбачає, на нашу думку, наступні етапи (рис. 1).

Рис. 1. Логіка процесу оцінки зовнішнього середовища на основі індикаторів

Джерело: розроблено автором

Таблиця 1

Шкала інтерпретації показників оцінки зовнішнього середовища

Показник	Характер впливу середовища та відповідна бальна оцінка					
	Дестабілізуючий 5 балів	Помірно дестабілізуючий 4 бали	Помірний 3 бали	Помірно сприятливий 2 бали	Сприятливий 1 бали	Найбільш сприятливий 0 балів
1. Темп приросту ВВП, %	< 0	0-0,99	1,0-1,99	2,0-2,99	3,0-4,99	> 5,0
2. Обсяг прямих іноземних інвестицій, % ВВП	< 5,0	5,01-10,0	10,01-15,0	15,01-20,0	20,01-25,0	> 25,01
3. Індекс економічної свободи, бали	< 39,9	40-49,9	50-59,9	60-69,9	70-79,9	80-100
4. Темп приросту номінальних доходів населення, %	< 5,0	5,01-10,0	10,01-15,0	15,01-20,0	20,01-25,0	> 25,01
5. Темпи інфляції, %	> 15,0	10,0-14,99	7,0-9,99	5,0-6,99	2,3-4,99	< 2,3
6. Облікова ставка, %	> 9,0	7,0-8,99	5,0-6,99	3,0-4,99	1,0-2,99	< 1,0
7. Темп зміни цін на продукцію машинобудування, %	>15,0	10,0-14,99	7,0-9,99	5,0-6,99	2,3-4,99	< 2,3
1. Темп приросту економічної вартості підприємства, %	< 0	0,01-1,0	1,01-2,0	2,01-3,0	3,01-5,0	> 5,01
2. Темп приросту чистого доходу, %	< 0	0,01-5,0	5,01-10,0	10,01-15,0	15,01-20,0	> 20,01
3. Темп приросту чистого прибутку, %	< 5	5,01-10,0	10,01-15,0	15,01-20,0	20,01-25,0	> 25,01
4. Темп приросту оборотності активів, %	< 0	0-4,0	4,01-8,0	8,01-12,0	12,01-14,0	> 14,01
5. Коефіцієнт автономії	< 0,2	0,2-0,29	0,3-0,39	0,4-0,49	0,5-0,59	> 0,6
6. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0-0,05	0,06-0,10	0,11-0,15	0,15-0,2	> 0,2
7. Рентабельність власного капіталу, %	< 0	0,0-5,0	5,0-7,99	8,0-9,99	10,0-11,99	> 12,0

Джерело: розроблено автором

Перший етап реалізації методики передбачає формування переліку індикаторів оцінки. Ключові показники макроекономічного спрямування нами було визначено за результатами проведеного анкетування суб'єктів господарювання, а саме: темп приросту ВВП, індекс економічної свободи країни, обсяг прямих іноземних інвестицій, темп інфляції, темп приросту номінальних доходів населення, облікова ставка, темп зміни цін на техніку. Варто зауважити, що зазначені показники охоплюють всі чотири ключових групи факторів зовнішнього середовища (політичні, економічні, соціальні, технологічні). Основними мікроекономічними показниками, які, на нашу думку, мають бути враховані при проведенні аналізу, є наступні: темп приросту економічної вартості підприємства, темп приросту чистого доходу, темп приросту чистого прибутку, темп приросту оборотності активів, коефіцієнти автономії, абсолютної ліквідності, показник рентабельності власного капіталу. Перелік показників оцінки може бути і ширшим, проте вважаємо, що наведені вище індикатори є достатньо репрезентативними та дозволяють знизити витрати часу, які виникнуть у випадку розширення кола досліджуваних показників. Тобто в нашому випадку мова йде про експрес-методику аналізу.

Для потреб інтерпретації отриманих результатів та приведення їх до співмірного вигляду пропонуємо використовувати наступні значення (табл. 1).

Шкалу для інтерпретації показників побудовано з урахуванням того, що чим більш мінливим та нестабільним є середовище, чим більш ворожим є оточення по відношенню до діяльності підприєм-

ства, тим гіршими будуть індикатори, що характеризують його діяльність. Аналогічні висновки можемо зробити і щодо макроекономічних показників: позитивні значення індикаторів засвідчують сприятливий вплив середовища, у той час як негативні – наявність загроз середовища. Значення показників для потреб інтерпретації їх у бальні оцінки було встановлено на основі загальноприйнятих нормативних значень, думок провідних зарубіжних та вітчизняних дослідників, а також власної позиції автора.

Підсумкова оцінка середовища розраховується як середня арифметична з визначених бальних оцінок за кожним показником. Для інтерпретації комплексного показника доцільним, на нашу думку, є використання наступної шкали: 0-0,99 – сприятливе середовище; 1,0-1,99 – помірно сприятливе оточення з незначним негативним впливом факторів; 2,0-2,99 – помірно несприятливе оточення з вагомим негативним впливом чинників; 3,0-3,99 – несприятливе оточення зі значним негативним впливом чинників; 4,0-5,0 – високий ступінь ворожості оточення.

Особливо варто зауважити, що запропонована нами методика передбачає визначення впливу середовища на діяльність кожного окремо взятого підприємства, що, у свою чергу, передбачає відмінності у результатах оцінки для різних суб'єктів господарювання.

Висновки і пропозиції. Вважаємо, що запропонована нами методика аналізу впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємства дозволить кожному окремому суб'єкту господарювання провес-

ти відповідну оцінку без залучення зовнішніх експертів, що, у свою чергу, мінімізує вплив людського чинника. Результат зазначеної аналітичної процедури дозволить сформулювати належне інформаційне підґрунтя для розробки та реалізації господарських

рішень як стратегічного, так і тактичного спрямування. Доступність інформації щодо стану та динаміки запропонованих критеріальних показників, простота розрахунку уможливають застосування авторської методики на кожному підприємстві.

Список літератури:

1. В'ялець О.В. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища / О.В. В'ялець // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 6. – С. 153-157.
2. Гайдаєнко Т.А. Маркетинговое управление. Полный курс МВА. Принципы управленческих решений и российская практика / Т.А. Гайдаєнко. – М.: Издательство Эксмо, 2005. – 480 с.
3. Головень О.В. Оцінка впливу факторів зовнішнього середовища на операційну діяльність підприємства на підґрунті нейронних мереж / О.В. Головень // Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці. – 2012. – № 1. – С. 119-141.
4. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» / Укл.: С.М. Глухарев. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 118 с.
5. Мескон М. Основы менеджмента. Пер. с англ. [Электронный ресурс] / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1997. – 704 с. – Режим доступа http://tourlib.net/books_men/meskon.htm
6. Мужилівський М.Д. Оцінка впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність кредитних спілок / М.Д. Мужилівський // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 2. – С. 214-220.
7. Хвостенко О.А. Концептуальні засади класифікації середовища підприємства / О.А. Хвостенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С. 166-174.
8. Bateman T. Management: building competitive advantage / Thomas S. Bateman, Scott A. Snell. – 3rd ed. – Irwin/McGraw-Hill, 1999. – 642 p.
9. Hill C. Essentials of strategic management / Charles W.L. Hill, Gareth R. Jones. – 2nd ed. – Cengage Learning, 2008. – 385 p.
10. Ritson N. Strategic management / Neil Ritson. – New York: Neil Ritson & Ventus Publishing ApS., 2011. – 52 p.

Орлова Е.Е.

Житомирский государственный технологический университет

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ АНАЛИЗА ВНЕШНЕЙ СРЕДЫ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Аннотация

В статье определена сущность внешней среды как неотъемлемого компонента функционирования любого предприятия. Исследованы современные методики анализа внешней среды предприятия. Выяснено, что ключевым недостатком существующих методик является использование экспертных оценок с целью характеристики ключевых параметров окружения. Предложена авторская методика анализа характера влияния внешней среды на деятельность промышленных предприятий, которая базируется на критериальных показателях. Определены ключевые параметры оценки характера влияния среды на деятельность субъекта хозяйствования.

Ключевые слова: внешняя среда, нестабильность, промышленное предприятие, анализ, методика.

Orlova K.E.

Zhytomyr State Technological University

INDUSTRIAL ENTERPRISES' EXTERNAL ENVIRONMENT ANALYSIS METHODS IMPROVEMENT

Summary

The essence of the external environment as of an integral component of every enterprise functioning is defined in the article. The modern methods of enterprise's external environment analysis are examined. It is found that the main weakness of the existing methods is the use of expert estimations with the aim of main environment parameters characteristics. The author's methods of analysis of external environment influence on the industrial enterprises' activity nature which is grounded on the criteria indicators is proposed. The main parameters of the external environment influence on the activity of economic entity nature are defined.

Keywords: external environment, instability, industrial enterprise, analysis, methods.